

ДЕКЛАРАЦІЇ МЕРІВ ОДЕЩИНИ

ЯК ЗМІНИЛИСЯ СТАТКИ МЕРІВ ЗА 2025 РІК

У НОМЕРІ:

ЯКИМИ МАЮТЬ БУТИ ПЕРШІ ПОВОЄННІ ВИБОРИ

С. 3

С. 6

"МЕНЕ ЗВІЛЬНИЛИ ЯК НАЦІОНАЛІСТА"
ІНТЕРВ'Ю ЗІ СТАНІСЛАВОМ СТРИЖЕНЮКОМ

С. 2

ДЕПУТАТИ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ У 2025 РОЦІ:
ОЦІНКИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

ДЕПУТАТИ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ У 2025 РОЦІ: ОЦІНКИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

Експерти всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад" підбили підсумки щорічного оцінювання діяльності депутатів Одеської міської ради VIII скликання за 2025 рік. Моніторинг охопив 53 з 56 депутатів та здійснювався за 16 об'єктивними показниками відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності.

ОДЕСЬКА МІСЬКА РАДА. 2025

ЛІДЕРИ ТА АУТСАЙДЕРИ

АТЕСТАЦІЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

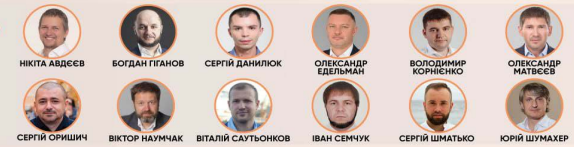
ЛІДЕРИ

ОТРИМАЛИ ОЦІНКУ 5

АУТСАЙДЕРИ

ОТРИМАЛИ ОЦІНКУ 0 ТА 1

За результатами комплексного персонального оцінювання діяльність 38% депутатів Одеської міської ради отримала низькі оцінки: від 0 до 2 балів. Посередній результат у 3 бали продемонстрували 14 депутатів, тоді як позитивну оцінку (4 бали) отримали 8 обранців.

Найвищу оцінку - 5 балів, за результатами моніторингу 2025 року - отримали 11 депутатів: **Олексій Асауленко, Марина Бойко, Анастасія Большедворова, Ірина Головатюк-Юзефпольська, Олег Етнарович, Олег Звягін, Ольга Квасніцька, Жанна Мандриченко, Петро Обухов, Олександр Славський, Едуард Стась.**

Середня оцінка діяльності всього депутатського корпусу залишилася на рівні 2,9 бала, що відповідає показнику попереднього року та свідчить про відсутність системних змін у роботі ради.

Найвищий середній результат серед фракцій продемонструвала "Європейська Солідарність" - 3,8 бала. Далі - "Довіряй ділам" (3 бали) та "Слуга народу" (2,9 бала). Найнижчий показник зафіксовано серед позафракційних депутатів - 1,9 бала.

ВІДКРИТІСТЬ: частковий прогрес і системні проблеми

Аналіз відкритості діяльності депутатів показав неоднорідну ситуацію. Повну біографічну інформацію оприлюднили 32 депутати, водночас щодо частини обранців дані залишаються неповними або відсутніми. Найчастіше не вказується досвід роботи та поточне місце зайнятості.

У 2025 році спостерігається позитивна тенденція: депутати почали повертати інформацію про приймальні на міський офіційний ресурс - Депутатський портал, а також з'явилася можливість отримати ці дані через ще один міський застосунок - Misto. Водночас інформацію про прийом виборців оприлюднили 39 депутатів (74%), тоді як щодо 14 обранців вона відсутня (26%).

Актуальність контактних даних вдалося підтвердити лише щодо частини депутатів (64%), що вказує на проблему з оновленням інформації. Регулярний прийом виборців здійснюють менше половини депутатів (34%), а частина обмежується нерегулярними або дистанційними формами комунікації (26%).

Більшість депутатів мають сторінки у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Telegram, TikTok), однак рівень активності залишається нерівномірним. Водночас експерти відзначають позитивну динаміку - у 2025 році комунікація депутатів стала більш системною та змістовною.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ: висока відвідуваність, але низька активність

Протягом звітного періоду відбулося 11 пленарних засідань, і значна частина депутатів демонструвала високий рівень відвідуваності: 22 депутати були присутні на всіх сесійних засіданнях ради. Водночас шестеро не відвідали жодного.

Залишаються й обранці, які досі є чинними депутатами Одеської міської

ради, однак ігнорують виконання всіх депутатських обов'язків вже декілька років поспіль: **Нікіта Авдєєв, Богдан Гігін, Олександр Матвєєв, Віталій Саульонков, Іван Семчук.**

Подібна ситуація спостерігається і з роботою в комісіях: поряд із депутатами, які активно беруть участь у роботі, є ті, хто демонструє низьку або нульову відвідуваність. Крім того, частина обранців взагалі не входить до складу жодної комісії.

Важливою особливістю залишається практично повна відсутність депутатських запитів. У 2025 році зафіксовано лише один запит, який відповідає критеріям оцінювання, що свідчить про слабе використання цього інструменту для вирішення проблем громади. Водночас депутатський запит є одним із ключових інструментів представницької діяльності, який дозволяє офіційно ініціювати розгляд проблем мешканців, отримувати обов'язкові до розгляду відповіді від органів влади та впливати на ухвалення рішень у межах повноважень ради. Його системне використання є показником активної роботи депутата в інтересах громади, тоді як фактична відсутність запитів свідчить про низький рівень реалізації цієї функції.

Більшість депутатів виконала обов'язок щодо подання декларацій: відповідні дані наявні щодо 50 обранців. Окремі випадки неподання декларацій пов'язані із проходженням військової служби, хоча є й випадки порушень.

ПІДЗВІТНІСТЬ: звіти є, але публічність низька

У 2025 році про свою діяльність відзвітували 20 депутатів, що на 17% менше, ніж у 2024 році. Більшість звітів оприлюднено на Депутатському порталі або можна знайти на сторінках соціальних мереж депутатів.

Лише 11 депутатів провели публічні звітування пе-

ред виборцями. Позитивним нововведенням стало оприлюднення графіку публічних звітів на сайті міської ради, однак не всі заходи були включені до цього переліку.

Відносно 33 депутатів (62%) експертам Атестації не вдалося знайти річні звіти про діяльність протягом року повноважень, що свідчить про низький рівень підзвітності значної частини депутатського корпусу.

Інформацію про використання коштів депутатського фонду оприлюднено щодо 48 депутатів. Загальний обсяг фонду у 2025 році склав 255 млн грн після зменшення через низьку відвідуваність частини депутатів - по 5 млн грн на кожного обранця.

Результати оцінювання свідчать, що попри окремі позитивні зрушення -

зокрема у комунікації та відновленні відкритості інформації - загальний рівень діяльності депутатів все ще потребує подальшого вдосконалення.

Ключові проблеми зберігаються:

- низька підзвітність депутатів перед виборцями;
- слабе використання інструментів депутатської діяльності;
- нерівномірність участі у роботі ради;
- недостатня відкритість та актуальність інформації.

Таким чином, Одеська міська рада демонструє часткову активність без системних змін, що на пряму впливає на якість представництва інтересів громади.

ОДЕСЬКА МІСЬКА РАДА. 2025

ОБ'ЄКТИВНІ ПОКАЗНИКИ

АТЕСТАЦІЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

	повністю відповідає	частково відповідає	не відповідає
ОПРИЛУДНЕННЯ БІОГРАФІЧНИХ ДАНИХ	Повна інформація 60%	Неповна інформація 30%	Відсутня інформація 9%
ОПРИЛУДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРИЙОМ	Повна інформація 53%	Неповна інформація 28%	Неактуальна інформація 42%
КОМУНІКАЦІЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	Активно комунікують 30%	Лише інформація 34%	Не використовують 36%
ВІДВІДУВАНІСТЬ СЕСІЙ	Більше 90% 60%	Від 50 до 90% 23%	Менше 50% 15%
ВІДВІДУВАНІСТЬ КОМІСІЙ	Більше 90% 53%	Від 50 до 90% 29%	Менше 50% 18%
ЗВІТУВАННЯ ДЕПУТАТІВ	Підготовлений звіт 38%	Публічне звітування 21%	Не звітували 62%

ОДЕСЬКА МІСЬКА РАДА. 2025

СЕРЕДНІ ОЦІНКИ ДЕПУТАТІВ ЗА ОБ'ЄКТИВНИМИ ПОКАЗНИКАМИ

АТЕСТАЦІЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

СЕРЕДНІ ОЦІНКИ ЗА ФРАКЦІЯМИ:

ОДЕСЬКА МІСЬКА РАДА. 2025

СЕРЕДНІ ОЦІНКИ ДЕПУТАТІВ ЗА ОБ'ЄКТИВНИМИ ПОКАЗНИКАМИ

АТЕСТАЦІЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

ЯКИМИ МАЮТЬ БУТИ ПЕРШІ ПОВОЄННІ ВИБОРИ: ОПОРА ПРОВЕЛА ПУБЛІЧНУ ДИСКУСІЮ В ОДЕСІ

Питання підготовки до перших повоєнних виборів уже сьогодні потребує фахової дискусії та ретельної роботи над законодавчою базою, - про це йшлося під час публічної дискусії "Законодавство про перші повоєнні вибори: політико-правова рамка", який провела Громадянська мережа ОПОРА 17 березня в Одесі.

Під час заходу експерти, депутати та представники громадянського суспільства обговорили ключові виклики та можливі рішення для організації виборів після завершення війни. Як зазначили під час заходу організатори дискусії - експерти ОПОРИ - від того, якими будуть законодавчі рішення та політичний консенсус щодо ключових параметрів виборчого процесу, залежатимуть легітимність майбутньої влади, відновлення демократичних процедур і довіра громадян до державних інституцій. В умовах масштабних безпекових викликів, внутрішнього переміщення мільйонів людей та перебування значної частини громадян за кордоном підготовка до повоєнних виборів вимагає завчасного обговорення можливих моделей і рішень, а також роботи над законодавчою базою майбутніх виборів.

реження за виборами, а також бере участь у розробці та експертному обговоренні законодавчих змін. Зокрема експерти ОПОРИ долучилися до діяльності Робочої групи з підготовки законодавчих пропозицій щодо організації виборів в особливий або повоєнний період, що була створена наприкінці 2025 року. Її створення стало відповіддю на необхідність визначити правові рамки перших повоєнних виборів та рекомендації Європейської комісії у межах євроінтеграційного процесу.

Під час зустрічі в Одесі старша радниця з правових питань ОПОРИ **Ольга Коцюруба** наголосила, що проведення виборів під час воєнного стану неможливе, адже вони не відповідатимуть принципам свободи та прозорості виборчого процесу. За її словами, законодавча підготовка до повоєнних

кандидати будуть зобов'язані повідомити публічно про всі свої можливі зв'язки з державою-агресором. Це стосуватиметься тих кандидатів, щодо яких на момент виборів будуть відсутні судові вирoki або що. Якщо ж будь-яких кроків щодо люстрації або обмежень державою вжито не буде, у суспільства постане питання щодо прозорості, чесності, рівності і справедливості перших повоєнних виборів", - пояснила вона.

Аналітик ОПОРИ **Дмитро Баштовий** підкреслив важливість регіональних обговорень для підготовки законодавчих змін:

„ Такі заходи є надзвичайно цінними, адже багато залежить від інформації про ситуацію в регіонах і рекомендацій практиків на місцях. Зокрема, одним із ключових викликів стане визначення на законодавчому рівні критеріїв безпеки для проведення виборів у громадах. Наразі з-понад 33 тисяч виборчих дільниць більш ніж пів тисячі зруйновані внаслідок бойових дій, а понад 6400 розташовані на тимчасово окупованих територіях. Відповідно, цю проблему потрібно вирішувати, і, звісно, йдеться не лише про це, а про десятки і сотні інших нюансів та питань, над розв'язанням яких варто працювати вже сьогодні", - сказав він.

Під час дискусії учасники також обговорили вартість організації виборів, проведення виборів за кордоном, базові політичні рішення щодо строків і послідовності проведення виборів, критерії безпеки, а також механізми реалізації виборчих прав різних категорій громадян. Окрему

увагу приділили забезпеченню виборчих прав різних груп громадян, зокрема військовослужбовців та українців, які перебувають за кордоном.

Зокрема депутат Одеської міської ради **Олександр Славський** зауважив, що питання участі військових у виборах потребує особливої уваги:

„ З одного боку, може здаватися дивним зараз думати про вибори, але з іншого боку, я усвідомлюю, що це необхідно. Я особливо хвилююся за тих, хто сьогодні служить у Силах оборони. Ці люди мають не лише право проголосувати, а й право брати участь у політичному житті країни, яку вони захищають. Для цього їм потрібен достатній час: повернутися додому, зрозуміти, якою є політична ситуація, визначитися зі своїм рішенням тощо. І на це треба щонайменше пів року або й рік. А ми розуміємо, що часу, ймовірно, буде значно менше. І питання обмежень дуже важливе, бо ми можемо отримати ситуацію, коли в місцевих радах будуть постійні бійки й суперечки, якщо до них пройдуть одночасно, скажімо, ветерани і ті, хто ухилився від служби, втікши за кордон", - зазначив політик.

Колишній військовий, науковець Інституту публічної служби і управління та представник ГО ІЦ "Майдан Моніторинг" **Олександр Остапенко** звернув увагу, що одним із ключових принципів майбутніх виборів має бути рівність:

„ Основний критерій виборів - це рівність, а рівність означає справедливість. Сьогодні існують різні ситуації: хтось виїхав за кордон законно, хтось - незаконно. І є купа інших проблем та питань. Але законодавство потрібно формувати вже зараз, залучаючи суспільство до обговорення та враховуючи міжнародні практики".

Організатори публічної дискусії зауважили, що такі зустрічі в регіонах мають важливе значення для підготовки до перших повоєнних виборів, адже дозволяють врахувати місцевий контекст і напрацювати ефективні рішення.

Ця подія профінансована в рамках програми міжнародного розвитку уряду Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії. Висловлені погляди не обов'язково відображають офіційну політику уряду Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії.

„ Те, що ми сьогодні бачимо у політичній площині нашої держави, - це лише одна складова підготовки до повоєнних виборів. Готуватися до них потрібно вже зараз: чим більше підготовчої роботи буде зроблено сьогодні, тим якісніше можна буде організувати виборчий процес після завершення війни", - зазначив **Анатолій Бойко**, регіональний консультант Громадянської мережі ОПОРА в Одеській області, голова Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України".

Громадянська мережа ОПОРА багато років досліджує виборче законодавство та виборчі процеси в Україні, здійснює спосте-

виборів триває і перебуває на стадії активного напрацювання, однак ключові політичні рішення ще потребують широкого консенсусу. Крім того, вона зазначила, що ОПОРА не підтримує одночасного проведення президентських і парламентських виборів, а також поєднання виборів із всеукраїнським референдумом. При цьому складним лишається питання люстрації.

„ Остаточного консенсусу в питанні люстрації наразі не досягнуто, однак ми впевнені, що воно вкрай важливе і необхідне.

Ми підтримуємо так звану "м'яку люстрацію", за якої

2025 РІК У ДЕКЛАРАЦІЯХ: ЯК ЗМІНИЛИСЯ СТАТКИ МЕРІВ ОДЕЩИНИ

Центр публічних розслідувань разом з Інтентом проаналізували декларації мерів великих міст та райцентрів Одещини.

За рік статки цих посадовців розтягнулися між двома полюсами: від мільйонних доходів родин і десятків мільйонів заощаджень до мінімальних накопичень і відсутності майна. У фінансовій картині регіону поруч опинилися автопарки на десятки одиниць техніки, сотні квадратних метрів житла і водночас декларації з нульовими або близькими до нуля активами. Різниця між учасниками рейтингу вимірюється не лише сумами, а й структурою статків - від бізнес-доходів родин до пасивних зарплат і пенсій.

Зазначимо також, оскільки мер Білгород-Дністровського Віталій Граждан перебуває під вартою, його обов'язки виконує секретар ради Олександр Скалозуб, тому аналізуються саме його декларація. Аналогічно в Одесі: після того, як президент позбавив Геннадія Труханова громадянства і він автоматично втратив посаду міського голови, обов'язки мера виконує секретар міської ради Ігор Коваль, тож у рейтингу використано його фінансовий звіт.

Зарплати, пенсії та родинний тил

У 2025 році доходи родин мерів великих міст та райцентрів Одещини різняться у понад десять разів - від 900 тис. до понад 10 млн грн.

Абсолютним лідером за задекларованими доходами став мер Ізмаїла Андрій Абрамченко - 10,9 млн грн сукупного доходу родини. Власний дохід мера склав 1,3 млн грн. Основними джерелами мера були заробітна плата та дохід від продажу "зеленої" електроенергії, тоді як основну частину забезпечив бізнес дружини - 6,1 млн грн. Для порівняння, у 2024 році родина отримала близько 9,1 млн грн, з яких 8,3 млн грн припали на дружину.

Друге місце посідає мер Подільська Олег Албанський із 6,1 млн грн родинного доходу. Його особистий дохід - 2,9 млн грн, з яких понад 2 млн грн він отримав від продажу двох транспортних засобів. Дружина Олександра задекларувала 3,1 млн грн. У 2024 році родинний дохід був удвічі меншим - близько 4 млн грн (1,2 млн грн у мера та 2,8 млн грн у дружини).

До групи з доходами понад 2 млн грн також входить в.о. мера Одеси Ігор Коваль - 2,2 млн грн. З них 1,8 млн грн - це заробітна плата та пенсія посадовця, решта - заробітна плата дружини Наталії. У 2024 році Коваль отримав 1,4 млн грн доходу.

Майже на тому ж рівні й дохід ексмера Одеси Геннадія Труханова - 2,1 млн грн сукупного доходу разом з матір'ю Марією.

При цьому власний дохід Труханова склав 2,0 млн грн. У 2024 році загальний родинний дохід так само практично не відрізнявся від доходу самого мера і був значно нижчим - близько 1,4 млн грн разом із доходами матері.

Середній сегмент формують посадовці з доходами близько 1,7-2,0 млн грн. Це, зокрема, в.о. мера Білгород-Дністровського Олександр Скалозуб (2,0 млн грн; 1,2 млн грн - його зарплата). У 2024 році він отримав лише 936 тис. грн і вказував, що живе на одну зарплату.

Мер Чорноморська Василь Гуляєв задекларував

1,8 млн грн. Водночас у 2024 році його родинний дохід був значно вищим - близько 4,9 млн грн, значну частину яких забезпечувала дружина.

Мер Роздільної Валерій Шовкалюк (1,8 млн грн) також демонструє зростання: у 2024 році його власні доходи склали трохи понад 900 тис. грн, а додатковий внесок у родинний бюджет забезпечували зарплата і пенсія дружини.

Близькі показники має і мер Південного Володимир Новацький - 1,7 млн грн. У 2024 році він декларував трохи понад 1 млн грн зарплати плюс пенсію та незначні відсотки з банку.

Нижню частину рейтингу формують мери Березівки та Болграда. Валерій Григораш задекларував 1,3 млн грн родинного доходу, тоді як у 2024 році його власні доходи становили близько 926 тис. грн, а дохід дружини майже не впливав на загальну суму.

Найменший дохід серед проаналізованих - у мера Болграда Сергія Димитрієва: 0,9 млн грн. Його ситуація практично не змінюється - і у 2024 році він декларував лише заробітну плату (близько 720 тис. грн) і не вказував членів родини.

Загалом у більшості випадків основу доходів ста-

новлять заробітні плати та пенсії, іноді - продаж майна або доходи від бізнесу членів родини, що суттєво впливає на позицію в рейтингу. У порівнянні з 2024 роком ключовим фактором зростання для більшості родин залишаються саме доходи близьких, а не самих посадовців.

Фінансова подушка

Як і у випадку з доходами, розрив у заощадженнях між мерами Одещини виглядає ще більш контрастно - від повного нуля до понад 30 млн грн.

Лідерами рейтингу, як і торік, залишаються Андрій Абрамченко та Геннадій Труханов. У 2025 році родина Абрамченків задекларувала 34,3 млн грн заощаджень, з яких 11,9 млн грн належать самому меру. Для порівняння, у 2024 році їхні накопичення становили 33,3 млн грн, тобто зросли незначно, але стабільно вже третій рік поспіль.

Родина Геннадія Труханова задекларувала 31,5 млн грн, з яких 9,7 млн грн - його особисті. У 2024 році він також входив до числа лідерів заощаджень, утримуючи позиції серед найбагатших мерів регіону.

Помітно відстає від двох лідерів Василь Гуляєв - 7,3 млн грн заощаджень, які, як і у 2024 році, повністю належать йому.

ІНТЕНТ Житлова нерухомість мерів Одещини за 2025 рік

Особиста площа голови Площа інших членів родини = 40 кв. м ≈ 1 квартира

Ігор Коваль
в. о. мера Одеси · 402 кв. м

Володимир Новацький
мер Південного · 270 кв. м

Геннадій Труханов
ексмер Одеси · 384 кв. м

Василь Гуляєв
мер Чорноморська · 202 кв. м

Олег Албанський
мер Подільська · 340 кв. м

Валерій Григораш
мер Березівки · 170 кв. м

Андрій Абрамченко
мер Ізмаїла · 313 кв. м

Сергій Димитрієв
мер Болграда · 132 кв. м

Олександр Скалозуб
в. о. мера Білгород-Дністровська · 0 кв. м

Валерій Шовкалюк
мер Роздільної · 106 кв. м

Далі йдуть **Володимир Новацький** (4,2 млн грн, з яких 3,5 млн грн - його особисті) та **Олег Албанський** (3,8 млн грн, 1,7 млн грн - власні заощадження).

Ігор Коваль задекларував 1,8 млн грн заощаджень (1,5 млн грн - особисті). Майже таку саму суму він показував й у 2024 році.

Нижче в рейтингу - мери з мінімальними накопиченнями. **Валерій Григораш** має 0,8 млн грн, а **Олександр Скалозуб** - 0,7 млн грн.

Водночас одразу двоє мерів - **Валерій Шовкалюк** та **Сергій Димитрієв** - не задекларували жодних заощаджень. Подібна ситуація спостерігалася в них і у 2024 році.

Загалом, як і торік, ключова особливість - значна частина заощаджень зосереджена у кількох ро-

дин, тоді як інші або декларують відносно скромні суми, або взагалі їх не мають. Така "фінансова нерівність" серед мерів виглядає навіть контрастніше, ніж різниця у доходах.

Багато, мало або формально чуже

За площею задекларованого житла мери Одещини демонструють ще одну лінію розриву - від повної відсутності нерухомості до понад 400 кв. м.

Найбільший житловий фонд задекларував **Ігор Коваль** - 402 кв. м, з яких 221 кв. м належать йому особисто. Це найбільший показник серед проаналізованих.

На другому місці - **Геннадій Труханов** із 384 кв. м житла (205 кв. м - у власності). Обидва одеські посадовці суттєво випереджають інших учасників.

Далі йде **Олег Албанський** - 340 кв. м, причому більша частина (248 кв. м) записана безпосередньо на нього. Близькі показники має й **Андрій Абрамченко** - 313 кв. м, з яких 205 кв. м - у власності.

Середній сегмент формують **Володимир Новацький** (270 кв. м, із них 165 кв. м - власні) та **Василь Гуляєв** (202 кв. м, усе житло належить йому).

Менші обсяги задекларували мер Березівки **Валерій Григораш** - 170 кв. м та мер Болграда **Сергій Димитрієв** - 132 кв. м.

Водночас у двох деклараціях фіксується або мінімальна участь у власності, або її повна відсутність. Зокрема, **Валерій Шовкалюк** задекларував 106 кв. м житла, однак жоден з об'єктів не належить йому особисто. А **Олександр Скалозуб** взагалі не вказав жодного житло-

вого об'єкта у власності. Водночас він безоплатно користується квартирою у Білгород-Дністровському площею 75 кв. м, яка, ймовірно, належить його матері Вірі Скалозуб.

Загалом картина виглядає типовою: найбільші площі - у представників великих міст, тоді як мери менших громад або декларують скромніше житло, або ж його не мають.

Від мопеда до каблучки з діамантом

Набір активів у деклараціях мерів Одещини варіюється від "скромного мінімуму" до справжніх колекцій техніки та майна.

Найбільш показовий приклад - родина **Олега Албанського**. У їхній декларації - одразу 55 транспортних засобів: 46 вантажівок (20 із них належать самому меру), легковий автомобіль, 3 напівпричепи, 2 причепи, екскаватор-навантажувач, кран та навіть мопед.

Breguet та золото на суму 230 тис. грн. А **Геннадій Труханов** - одразу п'ять своїх годинників від відомих брендів (Breguet, Patek Philippe, Rolex, A. Lange & Sohne, Ulysse Nardin) та один Bovef, якій належить матері ексмера. Крім того, Марія Труханова має кілька каблучок і сережок з дорогоцінного металу із дорогоцінним камінням та підвіску.

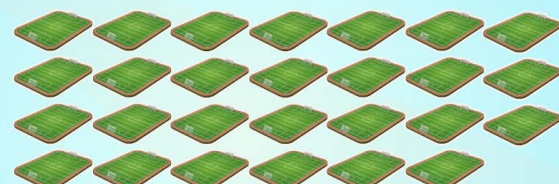
Щодо землі то найбільше її 19,7 га (приблизно 27 стандартних футбольних полів) має **Валерій Шовкалюк**. При цьому в самого мера 4,4 га. Його колеги також мають землю, але не в такій кількості: 2,7 га в **Геннадія Труханова** та гектар у **Василя Гуляєва**. В усіх інших землі значно менше.

В родині **Албанських** 8391 квадратний метр нежитлової нерухомості (це приблизно як 2,5 Оперного театру в Одесі). При цьому в самого Албанського 1421 квадратний метр. Набагато менше нежитлової

ІНТЕНТ Чим багаті мери міст Одещини та їх рідні

Валерій Шовкалюк
мер Роздільної
19,7 гектар землі, приблизно 27 стандартних футбольних полів

Олег Албанський
мер Подільська
8391 квадратних метрів нежитлової нерухомості
*як 2,5 Оперних театри в Одесі

Для порівняння в інших мерів транспорт значно скромніший. У дружини **Андрія Абрамченка** - 4 автомобілі (сам мер транспорту не має). По два авто мають родини **Василя Гуляєва** (Чорноморськ) та **Сергія Димитрієва** (Болград), по одному - у **Валерія Шовкалюка** (Роздільна) та **Ігоря Ковалю** (Одеса). **Олександр Скалозуб** формально не має транспорту у власності, однак користується автомобілем за довіреністю. Інші посадовці транспорт не декларують.

Крім того, окремі декларації містять і менш типові активи. Так, родина **Абрамченків** у 2025 році задекларувала наявність сонячних панелей, однак їхню кількість не уточнено.

Серед рухомого майна вирізняються і предмети розкоші. **Василь Гуляєв** задекларував годинник

нерухомості - 787 та 772 квадратні метри - в родині **Шовкалюків** й **Абрамченків**. З них в Абрамченка 544 квадратних метри, а в Шовкалюка - нічого.

У цілому картина за рік суттєво не змінилася: кілька родин керівників найбільших міст та райцентрів Одещини залишаються у верхній частині фінансового рейтингу, тоді як більшість мерів - значно скромніші. У частини посадовців ключову роль у доходах і накопиченнях все також відіграють члени родини, у частини - переважно зарплати й пенсії. Різниця також помітна в майні: від великої кількості транспорту, землі та нерухомості до мінімальних або нульових активів. Загалом декларації й цього року добре показують контраст між різними фінансовими можливостями мерів Одещини.

ІНТЕНТ Чим багаті мери міст Одещини та їх рідні

Олег Албанський
мер Подільська

Андрій Абрамченко
мер Ізмаїла

*бізнес сонячних панелей

Василь Гуляєв
мер Чорноморська

*в еквіваленті 230 000 гривень

Геннадій Труханов
ексмер Одеси

*вартість кожної одиниці — понад 100 000 гривень

"АРХІТЕКТУРА МЕРТВА, ЛЮДИ - НІ": ІНТЕРВ'Ю З ОДЕСЬКИМ ПОЕТОМ СТАНІСЛАВОМ СТРИЖЕНЮКОМ

У цій розмові - Одеса 70-х із підпільними виставками, цензурою і страхом говорити українською. 95-річний поет Станіслав Стриженюк згадує письменницькі квартири, закриті мистецькі кола й виклики до партійних кабінетів. Він і досі ставить незручні запитання про пам'ятники, які треба зняти, та перейменування. Колишній начальник управління культури, він пам'ятає обмін театрами зі Львовом і дружбу з одеськими художниками - Михайлом Божієм, Аллою Крикун, Геннадієм Гармидером, родиною Крижевських, а також зустрічі й розмови з класиками - Ліною Костенко, Павлом Тичиною, Олесем Гончаром, Максимом Рильським, Борисом Нечердою. У його словах Одеса постає не архітектурою, а живим організмом - містом людей, історій і втрат, де поезія була способом вижити й не зрадити себе.

Що, на вашу думку, є найбільшим скарбом одеської літературної школи 1970-х, який ми маємо зберегти?

Я не беруся оцінювати, наскільки це потрібно сьогодні, але згадую насамперед книги письменників, які тоді жили в Одесі. І першим назву **Бориса Нечерду**, з яким ми товаришували. Якийсь час ми навіть жили позмінно в одній квартирі на Пироговській, у письменницькому будинку, де я отримав житло. Згодом мені дали зовсім іншу квартиру - на Французькому бульварі, коли я перейшов з управління культури на посаду головного редактора Одеської кіностудії.

Борис був чудовою людиною, любив музику. Якимось у Карпатах він купив трембіту, привіз її до Одеси. Іноді, коли сонце сідало, він виходив на балкон свого п'ятого поверху й починав у неї сурмити. Одного разу через це його навіть розглядали на партійному бюро письменницької організації. Думки розділилися. Хтось казав: добре, що грає. Мовляв, будить того сусіда, який вічно засинає за друкарською машинкою у творчому натхненні. Іншим же, навпаки, спати не давав. Це, звісно, були жарти, але обговорення таки відбулося.

Тому що Одеса - місто особливе. Кажуть, що місто - це не архітектура, бо

архітектура хоч і вічна, але мертва. Місто - це люди. Люди - це жива історія кожної епохи. Ось що головне для письменників, і саме це ми маємо берегти.

Тоді в Одесі творили українською та російською мовами. Як вони співіснували?

Знаєте, про конкуренцію я говорити не можу. Коли панувала суцільна русифікація, я вчився в одеській школі, де не було ані української історії, ані української мови. Ви тільки уявіть собі: це була спеціалізована середня школа Військово-повітряних сил.

Я прагнув полетіти в космос, тому й опинився там. У паралельній роті навчався космонавт **Добровольський**, який згодом загинув. А я був у другому взводі. Ми на шкільних вечорах запрошували учениць, особливо зі школи №3, що на колишній вулиці Толстого. До речі, Лев Толстой був в Одесі лише один раз, коли їхав до Криму на війну, і саме там написав свої "Севастопольські оповідання". Потім раптом перейменували вулицю Толстого. Коли я був начальником обласного управління культури, ми встановили там кам'яний пам'ятник Толстому на площі його імені. Він стоїть там і досі - я нещодавно проїжджав. Хоча тепер, мабуть, доведеться його знімати (насправді знімати треба зовсім інші об'єк-

ти, наприклад, гармату біля мерії Одеси), адже зараз назвали вулицю іменем Кіри Муратової.

Але повернуся до запитання й наголошу, що конкуренції між мовами бути не могло. Нас, письменників, які писали українською, було лише четверо. Я назву їх усіх. **Євген Бондаренко** очолював Одеську філію Спілки письменників України. **Володимир Гетьман** - він розмовляв у побуті виключно українською мовою, навіть на вулиці. І всі на нього озиралися, бо він і вітався, і говорив лише українською. Був також **Іван Драматург**, який писав українською п'єси. І я - письменник, який починав українською й досі її тримаюся.

Втім, у школі було дуже багато поетів, які намагалися писати російською. На танцях вони запрошували школярів і читали їм свої вірші. А я сидів у залі й мовчав, бо писав українською і просто не міг показатися. Було якось ніяково.

В Одесі це має своє глибоке коріння. Згодом, коли ми на кіностудії організували музей, я дізнався, що у 20-30-х роках спеціально відстежували, хто з працівників студії розмовляє вдома українською мовою. А потім цих людей арештовували й садили до в'язниці. Оце і є та справжня історія насильницької русифікації.

Яким було ваше особисте ставлення до Павла Тичини та його творчості?

Павло Григорович, коли йому було трохи за двадцять, приїздив з капелою в Одесу. Він дуже гарно співав у церковному хорі й писав вірші. Це була надзвичайно могутня духовна людина.

Я колись отримав листа з Києва від Павла Григоровича. Він прислав мені свою книжку з автографом. Дуже цікаво, що редактором того видання був **Валентин Бичко**, відомий український поет. І він скористався цим виданням, щоб вставити туди вірші, які окремою книгою вийти б не змогли. Там були рядки, що вважалися тоді націоналістичними: "Як упав же він з коня та й на білий сніг. - Слава! Слава! - докотилось і лягло до ніг" (Вірш 1919 року, який став неофіційним гімном Армії УНР - ред.).

Коли я отримав книгу, то прочитав автограф: "Славному молодому з молодих Станіславу Стриженюку від Павла Тичини". Знаєте, сам цей напис - безцінний. Згодом я подарував цю книжку Літературному музею. Одержавши ту книгу, я став майже другом Павла Григоровича.

Так само добре я був знайомий і з **Олесем Гончаром**, з яким ми їздили прикордонними заставами півдня України. За Олесем Терентійовичем було дуже цікаво спостерігати. Він любив розмовляти з прикордонниками й дивувався: як же так, у радянському союзі дружба народів начебто на першому плані, а порядки - ті самі, що й за царату? Латиші й литовці оберігали наш кордон, а українці - Далекий Схід. Своему народу не дозволяли обороняти власну республіку. Коли ми були на Кінбурнській косі, Гончар виступив з великою пошаною до прикордонників-латишів та естонців, бо вони отримували газети рідною мовою. Розумієте, це дуже

показові речі. А в нас, в Україні, літературну періодику українською майже ніхто не випускав.

Максим Рильський відомий своєю увагою до молодих авторів. Чи відчували ви на собі його підтримку, він якось вплинув на ваше становлення як поета?

Я не раз бував у Голосіївському лісі, де була дача Максима Рильського. Він збирав там поетів раз на тиждень, обов'язково щоп'ятниці. І одного разу я теж побував у нього.

Коли я приїздив до Києва, то часто потрапляв на засідання президії, які вів Олесь Гончар. Там завжди сиділи Павло Загребельний, Олександр Корнійчук, Максим Рильський, Володимир Сосюра. Розумієте, який це був ареопаг? І от я заходив до зали, бо секретарка мене знала, а Гончар їй казав: "Ви його пропускайте, хай заходить". Я заходив, і вони всі вставали. Я - молодий пацан, а всі класики підводилися, бо заходив я. Це означало, що вони в мене вірили. А таку віру ніколи не можна підвести.

Що вирізняло одеських митців та літераторів з-поміж київських чи львівських?

Ми переводили оперету зі Львова до Одеси, а натомість Львову віддавали театр радянської армії. Тобто ми віддали львів'янам російський театр, а собі забрали оперету. Тоді ще молоді були і **Водяний**, і **Крупник**, й **Островський**. Тому я ще раз нагадаю: місто - це люди.

Переглянути повне інтерв'ю з паном Станіславом, а також іншими українцями та українками, які змінюють країну на краще, можна на YouTube-каналі Інтент:

"СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО МАЙБУТНЬОГО": У ТРЬОХ ГРОМАДАХ ОДЕЩИНИ ТРИВАЄ СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Відбувся онлайн-тренінг у межах проєкту "Стратегії для європейського майбутнього", який реалізує Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" за підтримки Міжнародного фонду "Відродження".

Тренінг - уже другий в навчальному циклі проєкту - був присвячений інструментам аналізу та розробки бачення майбутнього розвитку громад під час формування Стратегії місцевого розвитку. Участь у заході взяли фахівчині й фахівці структурних підрозділів Авангардівської, Кодимської та Саф'янівської територіальних громад.

Його метою було забезпечити учасників необхідними знаннями та практичними навичками для якісного формування або актуалізації Стратегії розвитку громади. Зокрема, йшлося про підготовку аналітичної частини Стратегії, проведення соціально-економічного та SWOT-аналізу, формулювання стратегічних і операційних цілей, сценарне моделювання розвитку. Отримані під час тренінгу знання стануть підґрунтям для наступних етапів навчального циклу, що передбачатимуть розробку плану заходів та створення системи моніторингу й оцінки реалізації Стратегії.

Під час заходу представниці громад презентували перші результати роботи над проєктами Стратегій, зокрема проведений соціально-економічний аналіз. У кожній громаді вже ухвалено нормативно-правові акти щодо початку роботи над Стратегіями розвитку, затверджено персональ-

ний склад робочих груп та положень про їхню діяльність; проведено перші засідання робочих груп, затверджено плани роботи та формування координаційних комітетів; здійснено збір і аналіз даних для підготовки соціально-економічного аналізу; проведено опитування жителів та місцевого бізнесу (онлайн та офлайн) щодо їхніх пропозицій до Стратегії розвитку громад.

„ Найважливіше для громад у цьому процесі - це експертна підтримка проєкту. Самостійно працювати над Стратегією дуже складно, адже часто бракує і часу, і ресурсів: прочитати нормативні документи - це одне, а правильно застосувати їх на практиці - зовсім інше. Робота над аналітичною частиною Стратегії допомогла нам значно глибше зрозуміти власну громаду, її ресурси та потенціал розвитку. Для себе я чітко усвідомила, що стратегія - це не просто перелік проєктів чи планів, а документ, у центрі якого мають бути люди. Саме тоді вона стає живим інструментом і реально працює на розвиток громади”, - поділилася своїми думками **Альона Медведєва**, начальниця відділу економічного розвитку та інвестицій Кодимської міської ради.

Подальша робота громад відбувається відповід-

но до заздалегідь узгодженого плану підготовки Стратегій розвитку, рекомендованого експертами проєкту. На цьому етапі громади зосереджені на доопрацюванні соціально-економічного аналізу, узагальненні та аналізі результатів опитування жителів і підприємців, а також підготовці до наступних засідань робочих груп, запланованих на другу половину березня. Зокрема, передбачено підготовку презентацій результатів соціально-економічного аналізу та анкетування, проведення "інвентаризації" ключових проблем громади, а також формування таблиці аналізу місцевих цільових програм відповідно до вимог чинних нормативних документів.

„ Для нашої громади робота над Стратегією - як перший раз іти до першого класу. Ми ніколи не розробляли таких документів, і цей проєкт - ніби перша вчителька. Без якісної експертної підтримки неможливо створити Стратегію, яка не лежатиме на полиці, а буде реальним інструментом розвитку громади, тож працюємо дуже старанно над тим, щоб документ вийшов справді корисним”, - зазначила **Вікторія Мілкова**, фахівчиня з інвестиційної діяльності Саф'янівської сільської ради.

Коментуючи значення стратегічного планування

для громад, тренер, експерт в галузі стратегування регіонального та місцевого розвитку **Дмитро Дрожин** наголосив:

„ Стратегія розвитку - це не універсальне рішення для всіх проблем громади. Водночас це ключовий документ, який допомагає вибудувати послідовну та узгоджену роботу органів місцевого самоврядування, бізнесу, громадського сектору й жителів. Саме стратегія дозволяє зосередитися на спільних цілях і крок за кроком рухатися до бажаного результату для території”.

Робота над новими Стратегіями або ж оновлення тих, що були ухвалені раніше, особливо до початку повномасштабного вторгнення, є водночас надзвичайно важливою та складною для територіальних громад. Окрім викликів, з якими місцеве самоврядування зіштовхується у своїй щоденній діяльності (зокрема, неповноти або застарілості даних, недостатнього рівня залучення жителів і бізнесу, браку практичного досвіду стратегічного планування), експерти також наголошують на необхідності адаптації стратегічних документів до нових реалій - демографічних змін, економічних втрат, появи нових груп внутрішньо переміщених осіб та зростання потреб у відновленні інфраструктури й місцевої економіки. Саме тому громади потребують системної експертної підтримки, що допомагає сформувати реалістичні, актуальні та дієві стратегічні документи:

„ Виходячи з реальної ситуації у громадах, яку фіксують експерти проєкту, процес створення Стратегій був би для громад комфортнішим і ефективнішим, якби мав більш передбачуваний таймлайн з боку державної влади, тому що в середині 2025 року неочікувано для громад відбулася реформа публічних інвестицій, яка безпосередньо пов'язана зі стратегічним плануванням. Через це

місцеве самоврядування було змушено в дуже стислі терміни розробляти або терміново оновлювати Стратегії розвитку, що відобразилося на їхній якості. Крім того, важливо враховувати, що поточний стратегічний цикл ЄС закінчується 2027 року, і невдовзі громадам треба буде розробляти Стратегії на наступний семирічний цикл. Разом із цим підготовку поточних Стратегій, хай і на такий короткий термін, можна розглядати як хорошу підготовку органів місцевого самоврядування до роботи над довгостроковим плануванням, що передбачає ґрунтовний аналіз соціально-економічної ситуації, розробку системи моніторингу та оцінки, врахування актуальних викликів і гнучкості в підходах”, - зазначив координатор проєкту, голова Одеського КВУ **Анатолій Бойко**.

Проєкт "Стратегії для європейського майбутнього" має на меті допомогти органам місцевого самоврядування трьох громад у розробці, оновленні, розгляді та прийнятті Стратегій розвитку з урахуванням стандартів і практик Європейського Союзу. Особливий акцент робиться на використанні інструментів громадської участі, активному залученні жителів громад та організації громадянського суспільства до формування стратегічного бачення розвитку територій.

Матеріал підготовлено в межах проєкту "Стратегії для європейського майбутнього", який реалізує Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду "Відродження" в рамках спільної ініціативи "Вступимо в ЄС разом". Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу чи Міжнародного фонду "Відродження".

Співфінансується Європейським Союзом

БЮДЖЕТИ В ЕКЗИЛІ: СТАРТУВАВ ПРОЄКТ ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ ВПЛИВУ ЖИТЕЛІВ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ГРОМАД НА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

Двадцять тимчасово окупованих територіальних громад Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей візьмуть участь у проєкті "Бюджети в екзилі 3.0", який реалізують спільно Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" і ГО "Кризовий медіацентр "Сіверський Донець" за підтримки Міжнародного фонду "Відродження".

Цей проєкт - третій, що втілює команда експертів з 2024 року. У межах першого було здійснено детальний моніторинг наповнення та витрачання коштів бюджетів в 10 пілотних громадах Донецької і Луганської області з точки зору прозорості та ефективності цих процесів.

У другому проєкті брали участь 20 громад Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей, що перебувають в тимчасовій окупації. Експерти провели відкрите комплексне фахове дослідження бюджетних процесів цих громад за період з 2022 по 2024 роки та надали рекомендації органам місцевого самоврядування (далі ОМС),

центральної владі і жителям тимчасово окупованих громад щодо підвищення рівня прозорості та ефективності бюджетних процесів.

Проєкт "Бюджети в екзилі 3.0" передбачає комплексне дослідження управлінських та бюджетних процесів у 20 тимчасово окупованих громадах Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей за 2025 рік та підготовку комплексного аналізу цих процесів за 2021-2025 роки. Також в межах проєкту буде проведено інформаційну кампанію для привернення уваги до проблем і рішень, ідентифікованих у дослідженні.

„ Після повномасштабного вторгнення РФ усі територіальні громади Луганської області і велика частина громад Донецької, Запорізької та Херсонської областей опинилися в окупації, а їхні органи влади змушені були евакуюватися на підконтрольну уряду України територію. Разом з цим надходження на казначейські рахунки та наповнення бюджетів цих громад, як і здійснення витрат ними, не припинилися: бюджетні процеси в цих громадах тривають. Однак при цьому їхня прозорість та ефективність має багато ризиків, оскільки ОМС (чи військові адміністрації, які тимчасово замінили ОМС) фізично нічим не

можуть керувати на окупованій території. Відповідно у громадян виникають закономірні питання: на що саме витрачаються кошти, яким чином керівництво громад визначає пріоритети? У межах нашого проєкту ми будемо пропонувати громадам практичні інструменти, більшість з яких уже давно й успішно апробовані Громадським Партнерством "За прозорі місцеві бюджети!", аби збільшити рівень участі громадян у прийнятті управлінських рішень, зменшити ризики некоректного або неефективного використання ресурсів завдяки моніторингу й інструментам громадської участі, сприяти посиленню довіри між гро-

мадами у вигнанні, громадянами та державними інституціями", - розповів про проєкт координатор Партнерства **Анатолій Бойко**.

Проєкт "Бюджети в екзилі 3.0" реалізують Громадське Партнерство "За прозорі місцеві бюджети!" і ГО "Кризовий медіацентр "Сіверський Донець" за підтримки Міжнародного фонду "Відродження". Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду "Відродження".

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

НАС ВЖЕ ПОНАД 100 ТИСЯЧ - ПРИЄДНУЙСЯ ДО НАШОЇ СПІЛЬНОТИ

Інтент - це медіа про Південь України. І про вас.

Ми поруч із вами з 2009 року - у щоденних новинах, у складних темах, у важливих розмовах.

Ми розслідуємо корупцію, уважно дивимося на декларації чиновників, слухаємо людей, чиї історії часто залишаються непочутими.

Для нас важливо не просто повідомити, а пояснити - спокійно, чесно і зрозуміло.

Ми не маємо замовників і не працюємо в чийсь інтересах. У нас є тільки ви - читачі, для яких важливо знати і розуміти, що відбувається навколо.

Якщо ви з нами - дякуємо. Якщо тільки відкриваєте для себе Інтент - залишайтеся.

Підписуйтеся, читайте, підтримуйте. Це допомагає нам працювати далі.

З повагою,
головний редактор
Валерій Болган

ДОЛУЧИТЬСЯ ДО СОЦМЕРЕЖ

Підпишіться та розкажіть друзям, поділіться дописом про те, як підтримати незалежну журналістику.

Facebook:
facebook.com/intentUA

Telegram:
t.me/intentpress

Instagram:
instagram.com/intent.press

X:
x.com/intent_press

YouTube:
youtube.com/@intentpress

Газета Інтент

Засновник - Одеська обласна організація
Всеукраїнської громадської організації
"Комітет виборців України"
Ідентифікатор медіа R30-05833
Головний редактор: Болган В.С.

Адреса редакції:

65091, м. Одеса, вул. Садиківська, 25
Телефон: (048) 737-38-98
Електронна пошта: odesakvu@cvu.od.ua
cvu.od.ua, intent.press, cpi.org.ua,
attestation.in.ua, museum.izbirkom.org.ua

Надруковано в СПД Майстер О.А. Наклад - 8 000 прим.